

Дело C-235/19

Преюдициално запитване

Дата на постъпване:

18 март 2019 г.

Запитваща юрисдикция:

Court of Appeal (Обединеното кралство)

Дата на акта за преюдициално запитване:

5 март 2019 г.

Жалбоподатели:

United Biscuits (Pensions Trustees) Limited

United Biscuits Pension Investments Limited

Отвeтник:

Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs

вторник, 5 март 2019 г.

Court of appeal (Апелативен съд)

в производство по въззивна жалба срещу решение на High Court of Justice (Висш съд), Chancery Division (Търговско отделение), Revenue List (Данъчни спорове)

[...]

със страни

1. UNITED BISCUITS (PENSION TRUSTEES), и
2. UNITED BISCUITS PENSION INVESTMENTS LIMITED

жалбоподатели/ищци в първоинстанционното производство

COMMISSIONERS FOR HER MAJESTY'S REVENUE AND CUSTOMS
(Данъчна и митническа администрация на Обединеното кралство)

ответник в първоинстанционното производство/по въззивната жалба

[...]

ОПРЕДЕЛИ:

1. Отпраща преюдициалните въпроси, съдържащи се в приложението към настоящото определение, до Съда на Европейския съюз на основание член 267 от Договора за функционирането на Европейския съюз.
2. Спира производството по делото до произнасянето на Съда на Европейския съюз по отправените преюдициални въпроси, освен ако не бъде взето друго решение.
3. [...]. [Указания определението да се изпрати до Съда на Европейския съюз].
4. [...]. [ориг. 1]

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ПРЕЮДИЦИАЛНОТО ЗАПИТВАНЕ

ДО СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Въведение

1. С настоящото преюдициално запитване, отправено от Court of Appeal of England and Wales (Civil Division) (Апелативен съд на Англия и Уелс, Гражданско отделение), от Съда на ЕС се иска да изясни обхвата на изключението по член 135, параграф 1, буква а) от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 347, 2006 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 9, том 3, стр. 7, наричана по-нататък „Директивата за ДДС“), а преди това по член 13, част Б, буква а) от Шеста директива 77/388/ЕИО на Съвета от 17 май 1977 година относно хармонизирането на законодателствата на държавите членки относно данъците върху оборота — обща система за данъка върху добавената стойност: единна данъчна основа (ОВ L 145, 1977 г., стр. 1, наричана по-нататък „Шеста директива“), наричани заедно по-нататък „Директивите за ДДС“, където се предвижда, че държавите членки освобождават „застрахователните [...] сделки“.
2. Запитването е отправено в рамките на иск, предявен от United Biscuits (Pension Trustees) Limited и UB Pension Investments Limited срещу The

Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs (Данъчна и митническа администрация на Обединеното кралство, наричана по-нататък „HMRC“).

Страните

3. United Biscuits (Pension Trustees) Limited е натоварено с доверителното управление на United Biscuits Pension Fund — професионален пенсионен фонд с предварително определен размер на пенсията за служителите на United Biscuits (UK) Ltd от вида, разгледан от Съда на ЕС в решение по дело *Wheels Common Investment Fund Trustees Ltd и др.* (C-424/11, EU:C:2013:144)¹. [ориг. 2]
4. UB Pension Investments Limited е бившият доверен управител на UB Pension Investment Fund — колективен инвестиционен фонд, в който от 1989 г. до 2006 г. са инвестирани активите на пенсионния фонд.
5. Тези двама ищци завеждат иска от свое име и от името на своите праводатели като доверени управители на пенсионния фонд и на инвестиционния фонд. Двамата ищци и техните праводатели се наричат по-нататък „доверениците“.
6. HMRC отговарят за събирането и управлението на ДДС в Обединеното кралство.

Релевантните факти и предметът на спора

7. Установени са следните факти:
  - а) Искът е предявен на 18 март 2014 г. Това е направено от доверениците и с него се иска HMRC да възстанови сумите, които доверениците са заплатили като ДДС на различните инвестиционни мениджъри, начислен върху таксите за предоставяне на услуги по управление на пенсионни фондове (наричани по-нататък „услугите по УПФ“). Периодът, за който се отнася искът, е от 1 януари 1978 г. до 30 септември 2013 г.
  - б) Предоставяните на доверениците услуги по УПФ, които са предмет на производството, се състоят в управление на инвестиции от името на доверениците. Инвестиционните мениджъри не сключват договор с доверениците за предоставяне на каквато и да е форма на обезщетение при настъпване на риск.

¹ В решение по дело *Wheels* Съдът на Европейския съюз приема, че разглежданите в настоящото дело доставки на услуги не са освободени от ДДС в качеството им на управление на „специален инвестиционен фонд“ по смисъла на член 13, част Б, буква г), точка 6 от Шеста директива и член 135, параграф 1, буква ж) от Директивата за ДДС без да са навеждани доводи относно освобождаването по член 135, параграф 1, буква а).

- в) Инвестиционните мениджъри са както дружества, получили лиценз да извършване на застрахователна дейност по силата на действащите закони за застрахователните дружества в Обединеното кралство (наричани по-нататък „застрахователите“), така и дружества, които нямат такъв лиценз (наричани по-нататък „дружествата, които не са застрахователи“), но въпреки това имат разрешение от финансовите регулаторни органи да предоставят въпросните услуги по УПФ. Искът се отнася до това дали доставките на услуги по УПФ от дружества, които не са застрахователи, подлежат на облагане с ДДС или тези доставки са освободени от облагане като „застрахователни сделки“ по смисъла на Директивите за ДДС.
- г) Релевантното национално законодателство за прилагане на освобождаването от облагане на „застрахователни сделки“ съгласно член 13, част Б, буква а) от Шеста директива и член 135, параграф 1, буква а) от Директивата за ДДС е описано в точка 14 по-долу. [ориг. 3]

През процесния период HMRC прилага тези национални разпоредби по следния начин (що се отнася до услугите по УПФ, които са предмет на настоящия спор):

- i) Доставките на услуги по УПФ на пенсионни фондове с предварително определен размер на пенсията от дружества, които не са застрахователи, се облагат с ДДС по стандартната ставка.
- ii) Доставките на услуги по УПФ на пенсионни фондове с предварително определен размер на пенсията от застрахователи² се считат за освободени от ДДС.
- д) Доверениците твърдят, че услугите по УПФ следва да се считат за освободени доставки, тъй като са застрахователни сделки по смисъла на член 135, параграф 1, буква а) от Директивата за ДДС (и преди това член 13, част Б, буква а) от Шеста директива). По-специално:
- i) доставката на услуги по УПФ от застрахователи и от дружества, които не са застрахователи, била доставка, която представлявала

² Преди 1 януари 2005 г. различното третиране за целите на облагането с ДДС на услугите по УПФ, предоставяни от (i) застрахователите и (ii) от дружествата, които не са застрахователи, е в съответствие с действащото право в Обединеното кралство, където освобождаването от ДДС на застрахователните сделки се ограничава до доставчиците, които са били лицензирани в качеството им на застрахователи. След изменение в законодателството на Обединеното кралство, с което се премахва ограничението относно освобождаването от ДДС на застрахователните сделки според статута на доставчика, считано от тази дата разликата в третирането вече не е в съответствие с действащото право в Обединеното кралство. На практика обаче през целия период, обхванат от иска на доверениците, HMRC продължи да третира доставките на услуги по УПФ като освободени, когато са предоставяни от застрахователи.

застрахователна дейност по смисъла на директивите за застраховането (както е посочено в параграфи 16—19 по-долу);

- ii) при условията на евентуалност, доставките на услуги по УПФ от застраховател представлявали застрахователна дейност по смисъла на директивите за застраховането и следователно е трябвало да бъдат освободени от ДДС; при тези обстоятелства данъчният неутралитет изисквал услугите по УПФ, предоставяни от дружества, които не са застрахователи, да се третираат за данъчни цели по един и същ начин.
  - е) Доверениците съответно твърдят, че услугите по УПФ е трябвало да бъдат освободени от ДДС, но че през процесния период в законодателството на Обединеното кралство, както е прилагано и/или тълкувано от HMRC, не било предвидено изискването от Директивите за ДДС освобождаване на услугите по УПФ, предоставяни от дружества, които не са застрахователи. **[ориг. 4]**
  - ж) Основната теза на HMRC е, че доставките от дружества, които не са застрахователи, не представляват застрахователни сделки по смисъла на Директивите за ДДС и не следва да бъдат освобождавани от облагане съгласно тези директиви, поради което доставките на услуги по УПФ правилно били обложени с ДДС. Освен това HMRC твърди, че досега неправилно третирали услугите по УПФ, предоставяни от застрахователи, като освободени доставки на застрахователни услуги и че тези доставки трябвало да бъдат облагани (в случаите, когато доставката не била направена по отношение на специален инвестиционен фонд).
8. Доверениците искат да си възстановят заплатените като ДДС суми директно от HMRC и твърдят, че:
- а) платеният от тях ДДС на доставчиците им, които не са застрахователи, не бил дължим;
  - б) имали пряко приложимо право на освобождаване от облагане с последващо право на възстановяване на надвзет ДДС;
  - в) възстановяването на суми от доставчици, които не са застрахователи, щяло да бъде практически невъзможно или прекомерно трудно, тъй като доверениците нямали никакъв иск срещу тези доставчици по националното право на Обединеното кралство; и
  - г) следователно те имали право да искат възстановяване на надвзетия ДДС директно от HMRC.
9. HMRC оспорва правото на доверениците да получат исканото възстановяване на основания, повдигащи въпроси за приложението на

правото на Съюза и националното право, които са без значение за настоящото преюдициално запитване.

10. С решение, постановено на 30 ноември 2017 г., High Court отхвърля иска на доверениците и приема (наред с останалото), че услугите по УПФ, предоставени от дружества, които не са застрахователи, не са освободени от ДДС през съответните периоди (вж. точки 35—100 от решението на съдия Warren J.) и че не е необходимо да се отправя преюдициално запитване до Съда на ЕС по този въпрос, за който High Court счита, че е налице „acte clair“ (вж. точки 101—104 и 245 от решението).
11. Доверениците обжалват решението на High Court пред запитващата юрисдикция.
12. След проведено съдебно заседание на 19 и 20 февруари 2019 г. запитващата юрисдикция решава да спре производството и да отправи преюдициално запитване до Съда на ЕС по [ориг. 5] въпроса дали услугите по УПФ, предоставяни от дружества, които не са застрахователи, са освободени от ДДС по правото на Съюза.
13. Националната юрисдикция все още не е установила от фактическа гледна точка дали доставките на услуги по УПФ, извършени от застрахователи и от дружества, които не са застрахователи, са еднакви или достатъчно сходни за целите на принципа на данъчен неутралитет, ако е приложим (вж. точки 93—99 от решението на съдия Warren J.).

Приложима правна уредба

а) Правото на Съюза

Относно ДДС

14. Настоящото производство се отнася за периоди, в които са били приложими както Шеста директива, така и Директивата за ДДС, но релевантните разпоредби от двете директиви са по същество идентични.
15. В член 135, параграф 1, буква а) от Директивата за ДДС (по-рано член 13, част Б, буква а) от Шеста директива) се предвижда, че държавите членки са длъжни да освободят:

„а) застрахователните и презастрахователните сделки, включително свързаните с тях услуги, извършвани от застрахователни брокери и агенти“.

Относно застраховането

16. Първа директива 73/239/ЕИО на Съвета от 24 юли 1973 година относно координирането на законите, подзаконовите и административните

разпоредби относно достъпа до и упражняването на пряка застрахователна дейност, различна от животозастраховане (ОВ L 228, 1973 г., стр. 3; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 1, стр. 14), изменена с Директива (84/641/ЕИО) на Съвета от 10 декември 1984 година (ОВ L 339, 1984 г., стр. 21; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 1, стр. 108), наричана по-нататък **„Първа директива за застраховането, различно от животозастраховане“**, съдържа класификация по класове застраховане на пряко застраховане и застраховане за злополука (член 1, параграф 3 и приложението) и изключва от приложното си поле някои „видове застраховане“ (член 2, параграф 1). Управлението на пенсионни фондове не е класифицирано като клас застраховане и не е включено в изключените „видове застраховане“. В член 8, параграф 1, буква б) от Първа директива за застраховането, различно от животозастраховане, се изисква получилото лиценз застрахователно предприятие да *„ограничи предмета си [на дейност] до застрахователна дейност и операции, пряко произтичащи от нея, изключвайки всички останали търговски дейности“*. [ориг. б]

17. Първа директива 79/267/ЕИО на Съвета от 5 март 1979 година относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно достъпа до и упражняването на пряка животозастрахователна дейност (ОВ L 63, 1979 г., стр. 1, наричана по-нататък **„Първа директива за животозастраховането“**) се отнася за дългосрочната застрахователна дейност (т.е. онази, която не попада в обхвата на Първа директива за застраховането, различно от животозастраховане). В рамките на понятието *„дейност по пряко застраховане“*, за която се прилага Първа директива за застраховането, различно от животозастраховането, в член 1, параграф 2 *„управлението на групови пенсионни фондове“* се описва като *„операция“*. То също така е включено и като един от *„класовете застраховане“* в точка VII от приложението:

- а) Член 1 от Първа директива за животозастраховането гласи:

„Настоящата директива се отнася за започването и упражняването чрез самостоятелна заетост на дейност по пряко застраховане, извършвана от предприятия, които са установени в държава членка или искат да се установят там, под формата на посочените по-долу дейности:

1. Следните видове застраховане, когато са на договорна основа:

- а) застраховка „живот“, а именно класът застраховане, който включва в частност застраховка само за достигане до определена възраст, застраховка само за смърт, застраховка за достигане до определена възраст или за по-ранна смърт, застраховка „живот“ с*

върщане на премии, застраховка за женитба, застраховка за раждане;

б) анюитети;

в) допълнителни застраховки, извършвани от животозастрахователните предприятия, и по-специално застраховка срещу телесна повреда, включително нетрудоспособност, застраховка срещу смърт, причинена от злополука, и застраховка срещу инвалидност, причинена от злополука или болест, когато тези различни видове застраховки са сключени като допълнение към застраховка „живот“;

г) вида застраховка, съществуващ в Ирландия и Обединеното кралство, известна като „неотменяема пожизнена здравна застраховка“.

2. Следните операции, ако са на договорна основа, доколкото подлежат на надзор от административните органи, отговарящи за контрола върху частното застраховане, и са разрешени в съответната страна:

[...]

в) управление на групови пенсионни фондове, т.е. операции, които за съответното предприятие означават управление на инвестиции, и по-специално на активи, представляващи резервите на организацията, които извършват [ориг. 7] плащанията при смърт, достигане на определена възраст, или в случай на прекратяване или съкращаване на дейност;

г) операциите, посочени в буква в), когато са съпроводени от застраховка, покриваща запазването на капитала или изплащането на минимална лихва. [неофициален превод].

б) В член 8, параграф 1, буква б) се изисква полученото лиценз застрахователно предприятие да „ограничи предмета си на дейност до дейностите, посочени в настоящата директива, и операциите, пряко произтичащи от това, като изключи всяка друга търговска дейност“ [неофициален превод].

в) В точка VII от приложението „управлението на групови пенсионни фондове по член 1, параграф 2, букви в) и г)“ се посочва като един от „класовете застраховане“.

18. Първа директива за животозастраховането е отменена и заменена, считано от 19 декември 2002 г., с Директива 2002/83/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 ноември 2002 година относно животозастраховането (ОВ L

345, 2002 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 4, стр. 192, наричана по-нататък „**Консолидираната директива за животозастраховането**“). Тя продължава да определя управлението на групови пенсионни фондове като „дейност по пряко застраховане“ (а именно като „операция“ по член 2, параграф 2). Тя също така класифицира управлението на групови пенсионни фондове като „клас застраховане“ (вж. точка VII от приложение 1 към Консолидираната директива за животозастраховането).

19. Консолидираната директива за животозастраховането е отменена и заменена, считано от 1 януари 2016 г., с Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 година относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II) (ОВ L 335, 2009 г., стр. 1, наричана по-нататък „Директива „Платежоспособност II““). И тази директива продължава да класифицира управлението на групови пенсионни фондове като една от регулираните „животозастрахователни дейности“ (като „операция“: вж. член 2, параграф 3, буква б), подточка iii), както и като „клас застраховане“: вж. точка VII от приложение II към Директива „Платежоспособност II“).

б) Законодателството на Обединеното кралство

Относно ДДС

20. С точка 1 от група 2 от приложение 5 към Finance Act 1972 (Закон за финансите от 1972 г.), изменен с VAT (Insurance) Order 1977 (Постановление за ДДС (застраховане) от 1977 г.), считано от 1 януари 1978 г. до 31 декември 1981 г. от ДДС се освобождава:

„предоставянето на застрахователни и презастрахователни услуги от лицензирани застрахователи по смисъла на членове 2—9 от Insurance Companies Act 1974 (Закон за застрахователните дружества от 1974 г.)“.
[ориг. 8]

21. За да се приложи освобождаването, трябва да са налице две условия: а) първото зависи от естеството на доставката, а именно застраховане/презастраховане; и б) второто зависи от това дали доставчикът е лицензиран като застраховател по Закона за застрахователните дружества от 1974 г.
22. Считано от 1 януари 1982 г. текстът относно освобождаването от ДДС е променен (с VAT (Insurance) Order 1981 (Постановление за ДДС (застраховане) от 1981 г.) и гласи следното:

„предоставянето на застрахователни и презастрахователни услуги от лица, получили лиценз за извършване на застрахователна дейност в

съответствие с член 2 от Закона за застрахователните дружества от 1981 г.“.

23. Изменената разпоредба на точка 1 от група 2 от приложение 5 към Закона за финансите от 1972 г. е възпроизведена със същия текст като точка 1 от група 2 от приложение 6 към Value Added Tax Act 1983 (Закон за ДДС от 1983 г., наричан по-нататък „ЗДДС от 1983 г.“) с действие от 1 януари 1983 г.
24. Считано от 1 декември 1990 г. ЗДДС от 1983 г. е изменен с Value Added Tax (Insurance) Order 1990 (Постановление за ДДС (застраховане) от 1990 г.) и гласи следното:

„Предоставянето на застрахователни и презастрахователни услуги от:

а) лице, което е получило лиценз за извършване на застрахователна дейност в съответствие с член 2 от Закона за застрахователните дружества от 1982 г., или

б) застраховател, установен извън Обединеното кралство, който предоставя застраховки срещу всякакви рискове или други събития, посочени в приложения 1 и 2 към Закона за застрахователните дружества от 1982 г.“.

25. Точка 1 от група 2 от приложение 6 към ЗДДС от 1983 г. е възпроизведена в точка 1 от група 2 от приложение 9 към Value Added Tax Act 1994 (Закон за ДДС от 1994 г., наричан по-нататък „ЗДДС от 1994 г.“) с действие от 1 септември 1994 г.
26. Разпоредбата остава в сила в тази редакция до 18 март 1997 г., когато точка 1 е изменена (с член 38 от Finance Act 1997 (Закон за финансите от 1997 г.) и гласи следното:

„Предоставянето на застрахователни и презастрахователни услуги от лице, което ги предоставя в рамките на

а) застрахователна дейност, за извършване на която лицето е получило лиценз съгласно член 3 или 4 от Закона за застрахователните дружества от 1982 г., или

б) дейност, по отношение на която лицето е освободено от задължението за получаване на лиценз съгласно член 2 от същия закон“. [ориг. 9]

27. Считано от 1 декември 2001 г., Законът за застрахователните дружества от 1982 г. е отменен с Financial Services and Markets Act 2000 (Consequential Amendments and Repeals) Order 2001 (Постановление от 2001 г. относно Закона за финансовите услуги и пазари от 2000 г. (последващи изменения и отмяна), наричано по-нататък „Постановлението за измененията от 2001

г.“) като част от реформите на регулаторната рамка, въведена от Закона за финансовите услуги и пазари от 2000 г. Постановлението за измененията от 2001 г. изменя точки 1 и 2 от група 2 от приложение 9 към ЗДДС от 1994 г., като занапред те гласят следното:

„1. Предоставянето на застрахователни или презастрахователни услуги в рамките на застрахователна дейност от

а) лице, което е получило лиценз съгласно част 4 от Закона за финансовите услуги и пазари от 2000 г. за сключване или изпълнение на застрахователни договори;

б) лице, което е освободено от това задължение по отношение на сключването или изпълнението на застрахователни договори въз основа на заповед по член 38 от този закон (и съответно може да сключва или изпълнява застрахователни договори без да нарушава общата забрана);

в) лице, което извършва дейност на пазара на застраховането;

г) лице (непопадащо в приложното поле на буква а), което би трябвало да получи лиценз за сключване или изпълнение на

і) застрахователен договор, съгласно който осигуряваните от това лице престации са изключително или предимно в натура при произшествие или техническа повреда на превозно средство, или

іі) договор в рамките на операция по съзастраховане в Общността,

но такъв не се изисква предвид личността на конкретното лице, извършващо тази дейност.

2. Предоставянето от застраховател или презастраховател, който е установен извън Обединеното кралство, на

а) застраховане срещу някои от рисковете или други събития, посочени в приложението към Първа директива за застраховането, различно от животозастраховане, или в приложението към Първа директива за животозастраховането, или

б) презастраховане във връзка с всеки от тези рискове или други събития“.

28. Постановлението за измененията от 2001 г. добавя и следните бележки в група 2 от приложение 9 към ЗДДС от 1994 г.:

„(A1) За целите на точка 1:

„операция по съзастраховане в Общността“ има същото значение като определеното в Директивата 78/473/ЕИО на Съвета от 30 май 1978 година относно координирането на законовите, [ориг. 10] подзаконовите и административните разпоредби относно съзастраховане в Общността;

„застрахователна дейност“ означава дейност, която се състои в сключване и изпълнение на застрахователни договори;

„дейност на пазара на застраховането“ има значението, посочено в член 31б, параграф 3 от Закона за финансовите услуги и пазари от 2000 г.

(В1) Посочванията

а) в точки 1 и 4 на застрахователни договори, и

б) в точка 1 и бележка (А1) на сключването и изпълнението на застрахователни договори,

се разглеждат във връзка с член 22 на Закона за финансовите услуги и пазари от 2000 г., всички приложими постановления, приети по този член, и приложение 2 към същия закон.

(С1) В точка 2

а) „Първа директива за застраховането, различно от животозастраховане“ означава Първа директива 73/239/ЕИО на Съвета от 24 юли 1973 година относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно достъпа до и упражняването на пряка застрахователна дейност, различна от животозастраховане;

б) „Първа директива за животозастраховането“ означава Първа директива 79/267/ЕИО на Съвета от 5 март 1979 година относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно достъпа до и упражняването на пряка животозастрахователна дейност“.

29. Считано от 1 януари 2005 г., VAT (Insurance) Order 2004 (Постановление за ДДС (застраховане) от 2004 г.) заменя точки 1—3 от група 2 от приложение 9 към ЗДДС от 1994 г. и предвижда освобождаване от облагане на:

„1. Застрахователни сделки и презастрахователни сделки“

30. Бележки (А1), (Б1) и (В1) към група 2 също са отменени с това постановление.

Относно застраховането и др.

31. През процесния период, за който се отнася предявеният иск, в законодателството на Обединеното кралство, уреждащо лицензирането на застрахователни дружества, се предвижда, че предоставянето на услуги по УПФ, включително на пенсионни фондове с предварително определен размер на пенсията, представлява клас „застрахователна дейност“, ако договорът се сключва и изпълнява от застраховател, който и иначе извършва застрахователна дейност. Така за целите на член 1, параграф 2 от Първа директива за животозастраховането застраховател, който притежава лиценз в Обединеното кралство, „подлежи на надзор от [ориг. 11] административните органи, отговарящи за контрола върху частното застраховане“.
32. Дружествата, които не са застрахователи, не са длъжни да се снабдят с лиценз за застраховател, за да предоставят услуги по УПФ, включително на пенсионни фондове с предварително определен размер на пенсията. Дружествата, които не са застрахователи, трябва да получат разрешение за предоставянето на тези услуги по силата на друга правна уредба.

Доводи на страните

33. Съдът на ЕС несъмнено ще получи подробни становища от двете страни. По-долу като допълнителна информация е представено кратко резюме на основните доводи, изтъкнати пред запитващата юрисдикция.

Резюме на доводите на доверениците

34. В обобщение тезата на доверениците е следната:
- а) По правото на Съюза доставката на застрахователна услуга била освободена от облагане с ДДС. Освобождаването от облагане на „застрахователните сделки“ имало непосредствено действие в отношенията между данъкоплатците и HMRC.
  - б) Предоставянето на услуги по УПФ трябвало да се разглежда като клас застраховане и/или застрахователна дейност за целите на Първа директива за животозастраховането и на режима, създаден с директивите относно застраховането в Съюза. Така по правото на Съюза тези услуги се считали за застрахователна дейност. Предоставянето на услуги по УПФ от страна на застраховател действително трябвало поне да се третира като „застраховане“ или да се счита за такова по смисъла на правото на Съюза.
  - в) При тълкуването на значението и обхвата на освобождаването от ДДС на „застрахователни сделки“ на това понятие следвало да се придаде

самостоятелно значение, приложимо във всички държави членки. Както Съдът на ЕС последователно приемал (вж. решение по дело CPP (C-349/96, EU:C:1999:93, т. 18, и решение по дело Skandia (C-240/99, EU:C:2001:140, т. 30), отправна точка за какъвто и да било анализ на това какво е застраховка бил режимът, съдържащ се в директивите за застраховането, включително Първа директива за животозастраховането (заедно с измененията ѝ). Ето защо следвало да се възприеме същото самостоятелно значение на понятието „застраховане“ като вложеното в директивите за застраховането, [ориг. 12] а именно услугите по УПФ да се разглеждат като форма на застрахователна дейност или клас застраховане.

- г) След като доставката се разглеждала като форма на застрахователна сделка, то тогава тя била освободена от облагане независимо от положението на доставчика. Доставката на услуги по УПФ на доверениците съответно трябвало задължително да бъде освободена от облагане в Обединеното кралство.
- д) При условията на евентуалност, тъй като предоставянето на услуги по УПФ от застраховател трябвало да се разглежда като „застраховане“ или да се счита за такова по смисъла на правото на Съюза, приложението на принципа на данъчен неутралитет водел до същия резултат. Така, ако тези услуги са освободени от ДДС, когато се предоставят от застраховател, предоставянето на същите или подобни услуги по УПФ от дружества, които не са застрахователи, също трябвало да бъдат освободени от облагане³.

Резюме на доводите на HMRC

35. В обобщение HMRC твърди следното:

- а) Услугите по УПФ, предоставяни от дружества, които не са застрахователи, не били „застрахователни сделки“ за целите на освобождаването от облагане по член 13, част Б, буква а) от Шеста директива и член 135, параграф 1, буква а) от Директивата за ДДС.
- б) Това понятие имало самостоятелно значение в правото на Съюза и както всички изключения трябвало да се тълкува стриктно⁴. Съществените елементи на застрахователните сделки липсвали в

³ Доверениците приемат, че ако предоставянето на услуги по УПФ от застрахователи не е било надлежно освободено от облагане, принципът на данъчен неутралитет би бил без значение и доверениците няма да могат да се позоват на неправомерното в този случай освобождаване, което HMRC досега е прилагала за предоставяните от застрахователи услуги по УПФ.

⁴ Решения по дела CPP (C-349/96, EU:C:1999:93, т. 15) и Skandia (C-240/99, EU:C:2001:140, т. 32).

процесните сделки. В поредица от 8 дела, започвайки с решение по дело СРР, Съдът на ЕС последователно приемал, че за целите на освобождаването от облагане с ДДС: „според общоприетото разбиране за [застрахователните сделки] е характерно, че срещу авансово изплащане на премия застрахователят се задължава при настъпване на риска, покрит от застраховката, да предостави на застрахованото лице договорената при сключването на договора услуга“⁵. [ориг. 13]

- в) В поне две от тези дела Съдът приел, че когато страна изпълнява всички функции на застраховател, с изключение на поемане на риск по силата на договор за обезщетение, въпросните сделки не са застрахователни сделки за целите на освобождаването от ДДС⁶.
- г) Тези съществени елементи липсвали по отношение на процесните сделки: между страните било безспорно, че доставчиците на услуги по УПФ не предоставят на доверениците никакво обезщетение при настъпване на рискове и не са в договорни отношения с лице, чийто риск е покрит от застраховка, т.е. застраховано лице. Затова освобождаването от облагане не се прилагало по отношение на разглежданите сделки.
- д) Този анализ не се променял от съдебната практика, изтъкната [от] доверениците. Позоваването от Съда на ЕС на Първа директива за застраховането, различно от животозастраховане (изменена), в решение по дело СРР било в контекста на анализа дали понятието „застраховане“ може да включва предоставяне на услуги при претърпян инцидент/загуба, изразяващи се в обезщетения в натура, а не в предоставяне на парична сума. Първа директива за животозастраховането се прилагала за „операции“ независимо дали включват „застрахователни сделки“ (по смисъла на освобождаването от ДДС), за да се позволи на лицензиран застраховател да извършва този вид дейност като част от своята застрахователна дейност. В решение по дело Skandia Съдът на ЕС отхвърлили твърдението, че е достатъчно да е налице „застрахователна сделка“, за се обхванат регулирани дейности, които не съдържат „съществените характеристики“, посочени в решение по дело СРР.

⁵ Решения по дела CPP (C-349/96, EU:C:1999:93, т. 17), Skandia (C-240/99 EU:C:2001:140, т. 37), Taksatorringen (C-8/01, EU:C:2003:621, т. 39), Комисия/Гърция (C-13/06, EU:C:2006:765, т. 10), Swiss Re Germany Holding (C-242/08, EU:C:2009:64, т. 34), BGZ Leasing (C-224/11, EU:C:2013:15, т. 58), Mapjre (C-584/13, EU:C:2015:488, т. 28) и Aspiro (C-40/15, EU:C:2016:172, т. 22).

⁶ Решения по дела Skandia (C-240/99, EU:C:2001:140) и Aspiro (C-40/15 ECLI:EU:C:2016:172).

- е) В никое дело Съдът на ЕС не се отклонявал от „същественото“ съдържание на застрахователна сделка, както е определено в решение по дело CPP, било то чрез позоваване на директивите за застраховането, или по друг начин.
- ж) Приложното поле на освобождаването от облагане в сферата на застраховането се определяло изключително и изчерпателно от Директивите за ДДС. То не можело да се разширява чрез позоваване на принципа на данъчен неутралитет (т. 31 от решение по дело Aspiro). Освен това никой не можел да се позовава в своя полза на незаконосъобразност, допусната в полза на друго (решение по дело Rank Group (C-259/10 [ориг. 14] и C-260/10, EU:C:2011:719, т. 62) (както и самите довереници приемали).

Основания за отправяне на преюдициално запитване

- 36. Запитващата юрисдикция счита, че тълкуването и прилагането на член 135, параграф 1, буква а) от Директивата за ДДС, както и връзката му с Първа директива за животозастраховането (изменена) с оглед на обстоятелствата по настоящото дело не е *acte clair*.
- 37. Поради тези съображения запитващата юрисдикция счита, че за да се произнесе по въззивната жалба, е необходимо Съдът на ЕС да отговори на изложения по-долу преюдициален въпрос.

Преюдициален въпрос

- 38. Представяват ли доставките на услуги по управление на пенсионен фонд — като предоставяните на доверениците от лица, които а) са застрахователи и/или б) не са застрахователи — „застрахователни сделки“ по смисъла на член 135, параграф 1, буква а) от Директива [2006/112/ЕО] за ДДС (по-рано член 13, част Б, буква а) от Шеста директива [77/388/ЕИО])?

[...]